

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.
*
Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill

HIRDETESEK FELVETÉINEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utca 16. szám.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Közös ügyes államtitkárok.

Kassa, febr. 7.

Furfangos és ravasz a sógor. A legkörmönfontabb intézkedéseket teszi, hogy megtévessze a magyart. Legujabban Beck Vladimir osztrák miniszterelnök egészen új dolgot fundált ki. Magyar ügyosztályt állított fel a miniszteriumában. Schönaich hadügyminiszter ur „közös államtitkárságokat“ szervez, Beck miniszterelnök ur pedig magyar ügyosztályt.

Az ujdonsült „közös“ államtitkároknak az volna a feladatuk, hogy a közös hadügyminisztert képviseljék a magyar delegációban. Ahelyett, hogy magyarul tanulna az excellenciás ur, újabb megterhelést ró a magyar költségvetés terhére.

Beck ur intézménye felől valóban még nincs tisztában a hazai sajtó. A kormány lapjai meg pláne riadtan dalolnak az ujságról, mert nem tudják megérteni, hogy mi az a magyar ügyosztály s mi a célja. Jó az nekünk? Rossz az nekünk? Dicsérni kell? Ütni kell? Vagy nem kell-e sürgetni, hogy Wekerle is csináljon miniszteriumában egy osztrák ügyosztályt?

Minden valószínűség szerint ez a misztikus „magyar ügyosztály“ nem jelent egyebet, mint azt, hogy Ausztria első sorban és általában a maga politikáját csinálja. De minthogy bizonyos közösen elintézendő ügyekre nézve tárgyalásokat kell olykor folytatnia Magyarországgal, hát csinál egy magyar ügyosztályt. Ebből tehát kiviláglik, hogy a magyar sajtónak nincs oka valami különösebb öröme, ujonlásra.

Olyan formán csinálja ezt Ausztria, mint a hogy egy ügyvédi irodában szokás. Az állandó kliens külön fiókot kap. Mi nekünk is van egy perünk. Ausztriával folytatjuk évszázadok óta. Derék ellenfelünk, a „jó“ Ausztria most már ennek az „Ausztria contra Hungaria“ pör aktáit a magyar ügyosztály fiókjába helyezte el.

Nekünk nem volna szükség egy ilyen fiókra: külön osztrák ügyosztályra? Nincs. Nálunk az egész miniszterium s az egész parlament ilyen osztrák ügyosztály. A mi kormányunknak nincs is más ügye, csak osztrák ügy. Magyarország mint ügy-

védi iroda nem foglalkozik más kliens ügyeivel. Nem is foglalkozhatik. Kiegyezés, ujonclétszámemelés, közös ügyek ezek rabolják el a drága munkaidőt.

Népjogokkal, gazdasági erősődéssel, kisbirtok politikával, progresszív adókkal, kulturális reformokkal Magyarország mint ügyvédi iroda nem működik. Meg él ő abból az egy nagy kliensből: Ausztriából. . . . . Azaz, hogy ördögöt! Ausztria él meg ő belőle. Kliens helyett a fiskális megy tönkre.

Kassa költségvetése.

1.

(A hiány összege. — Mennyi lesz a pótdó? — A 20 év előtti költségvetés. — Mi okozta a nagy deficitet? — Általános áttekintés.)

A város törvényhatósági bizottsága, mint azt már jelentettük a költségvetés tárgyalására kitűzött s eredetileg holnapra hirdett rendkívüli közgyűlést egy héttel elhalasztotta. A költségvetés tárgyalása e szerint február hó 14-én kezdődik. Meddig tart, azt a bizottsági tagok érdeklődése fogja eldönteni. Addig is, míg a város közönségének képviselői határozatnak Kassa háztartása fölött, részletesen ismertetni fogjuk a költségvetést.

Az ismertetésben nem szorítokunk csupán a jelenlegi költségvetés adataira, hanem összehasonlítást teszünk a 20 esztendő előtti állapotokkal. Kriebel Edgár dr. városi főjegyző szives segítségével hozzájutottunk az 1887. évi városi költségvetéshez s ennek felhasználásával érdekes képet nyertünk a város utolsó két évtizedéről.

Kétségtelen, hogy Kassa rohamos fejlődése, az utolsó két évtized idejére esik. Mint a legtöbb magyar város, Kassa is rendkívül rövid időszak keretében illeszkedett be a modern városok keretébe. Nagy anyagi áldozatok nélkül ez nem történhetett volna meg. A kiadások tétele a husz év előtti állapottal szemben több mint a kétszeresével emelkedett. Az 1907. évi költségvetés végső összege 2.306.626 korona 04 fillér kiadást mutat fel, a bevétel összege pedig csak 2.026.676 korona 76 fillért, az ideai költségvetésben tehát 299.949 korona 58 fillér a hiány. Már most a 730255 kor. 57 fillér adó alapot tekintetbe véve 41.08 percent pótdó kivétele szükséges a deficit fedezésére.

Bizony a mai nehéz életkörülmények között a pótdó nagyon sok. Minő más volt a helyzet husz év előtt, 1887 ben mikor a városi adófizető polgárság mindössze 26 százaléka pótdót fizetett. Két évtized alatt majdnem kétszeresére emelkedett a városi terhekhez való hozzájárulás. Megértjük azon-

ban a teherszaporulatot, ha tekintetbe vesszük, hogy 1887-ben — már korona értékre átszámítva — mindössze 1.148.024 korona 36 fillér volt a kiadás, vagyis 1.041.136 kor. 80 fillér bevétel levonásával csupán 106.887 korona 56 fillér a mutatózó hiány. Ezt a csekély deficitet ugyan könnyen elviselhette a polgárság, mely 20 év előtt összesen 401.446 kor. 78 fillért adót fizetett.

Az összehasonlításból világosan kitűnik, hogy 1887. év óta:

a kiadások több mint kétszeresével emelkedtek;

az adóalap azonban nem emelkedett kétszeres összegre.

A tények magyarázatát kutatva több jelenséggel találkozunk. Először is, a város adófizető polgárságának gyarapodása sokkalta kisebb, mint a rohamosan növekvő kiadás, vagyis az elmúlt két évtized alatt a törvényhatósági bizottság nem tartott lépést a város természetes fejlődésével, hanem aránytalanul megrakta háztartásunkat újabb és újabb horribilis terhekkel. Elvitázzhatatlan, hogy több körültekintéssel vezetett gazdálkodás figyelmeztethette volna a közgyűlést a terhek aránytalan emelkedésére, igaz, akkor lassabban halad a város s nem szökik ugyan azon tempóban a moderné vált többi városok nivójára. Kérdés azonban, nyújtott-e a gyors fejlődés annyi előnyt a polgárságnak, hogy ezért a terhek szaporodását szóltanul viselje? Bizony nem nyújtott. Az utolsó 20 év alatt épült a Hernád-gát, a színház, a kir. itélőtábla, a muzeum, a vágóhid, a Hunyadi, Ferencz József-téri és Kovács-utcai elemi iskola, a II-ik Hernád-híd, a vásártér, ez idő alatt rendezték az Erzsébet-teret, a Vörösmarty-teret. A hirtelen felsorolt köztisztviselnyekre és közmunkákra nagy részt szükség volt, azonban már 20 esztendő előtt is arányosan teljesíthetett volna belőlük a város. Így az utolsó két évtizedre a mulasztások helyre pótlása is várt s egymásra torlódtak az újabb és újabb óriási kiadások. A szaporodó terhek törlesztése eképp megbillenti a város háztartását. A költségvetés gyakran irreális volta, még gyakrabban, hogy a közgyűlés incidentaliter nagyobb összeget szavazott meg s azok reális fedezetéről nem gondoskodott, szintén hozzá járult a városi gazdálkodás zavaraihoz. Ilyennek kell tartanunk az 1906. évi költségvetést s ezen állításunkat majd a zárszámadások igazolják.

Mind ehhez hozzájárult, hogy az utolsó két évtized alatt hozott új törvények és kiadott kormányrendeletek újabb és újabb terheket róttak a városra, minden ellenszolgáltatás nélkül.

A régi rendszert, — beismerjük, egy csapásra megváltoztatni nem lehet. Új jövedelmi forrásokról csak fokozatosan lehet gondoskodni, a kiadásokat pedig a legtöbb tételnél apasztani egyelőre nem lehetséges. A városra hátrányos szerződések lejárat előtt meg nem változtathatók, (gázgyár és villamtelepi szerződés, forrói birtokbérlet-szerződés). Addig is azonban ugy a közgyűlés, mint a városi tanács tegeye lehetővé, hogy

KOMLÓS JÓZSEF és TÁRSA Kassa fő-utca 45. szám II. em. Férfi ruhászabóság, egyházi és egyenruházati intézete.

a polgármester a költségvetést szigorúan betartsa. Ha ez Eder Ödönnek sikerül, reményt ad arra, hogy az utolsó év pénzügyi zavarai, gyakori pénzzükséglet, pillanatnyi fizetés képtelenségek meg fognak szűnni.

Jótevény Dáriusok.

Miért nincs ilyen minálunk?

Párisban tegnap este meghalt Osiris Dániel bankár, aki mint szerény bankhivatalnok kezdte pályáját és szerencsés vállalkozásokkal milliókat szerzett. Osiris gazdagságában sem feledkezett meg a szegényekről, állandóan gondoskodott ezenkívül zsidó hitsorsosairól, akiknek szép zsinagógát is építtetett. A jótevény egyesületnek évente félmilliót ajándékozott. Osiris jótevényisége mellett nagy pártolója volt a tudomány és művészetnek. Több tudományos díjat alapított. Hónapokkal ezelőtt saját költségen elkészíttette Musset Alfréd szobrát, amelyet a Comédie Française előtt állítottak fel. Osiris lelkes tisztelője volt Napoleonnak és a napoleoni korszaknak. Párisi palotája valóságos kincseskamrája a napoleoni reliquiáknak. A malmaisoni kastélyt, melyben Napoleon lakott és amely 1870-ben Páris ostrománál nagyon megrongálódott, Osiris megvásárolta, restauráltatta és Franciaországnak ajándékozta.

Csodálatos, hogy ilyen és ehhez hasonló esetei a jótevényiségnek csak külföldön, a messze Amerikában, vagy legalább is francia földön fordulnak elő. Mintha ott más volna a levegő, vagy melegebben sütné a nap, oly melegen, hogy megpuhul tőle a milliósok kőszíve és emberi érzése, kulturális cselekedetekre képesíti őket.

Az amerikai dollárkirályok, vasutfejdelmek és trösztmonarchák érkebeléből vulkanikus erővel tör ki néhanapján az ember-szeretet és egyetemek meg kulturális intézmények formájában zúdítva az emberiségre jótevényiségüket, az aranydolláraik Csiborasszójának legfelsőbb csúcsait az ember-szeretet glóriás fényével ragyogtatják be.

A kispolgár — népszerűen pugris — és a nagyobbkaliberű nyárspolgár, filiszter és tintanyaló népség az amullattól tátott szájjal fogadja az ilyen horribilis jótevényiségről szóló híreket. Teremtő isten — gondolja magában — mennyi lehet ott, ahol ennyi telik alamizsnára. En alig tudom vasárnap mise előtt odaadni a koldusnak a magam pár garaskáját és ezek milliókat ráznak ki a kabátjuk ujjából.

Hát valóban csak az az egy fontos ez esetekben, hogy a jótevényiség eme Góliátjainak milliókra menő alamizsnáik kiadása után is marad még, amit tejbe aprítsanak. Mert könnyű annak jótevénykedni, akinek ennyije van.

De vannak ám kategóriái is ezeknek a jótevényiségeknek. Az amerikai dollárkirályoknál sport, vagy esetleg befektetésszámba megy. Némely embernek az a passziója, hogy krajcárokat dob az utcai gynrekek közé és neveti a marakodásukat, a milliárdos pedig milliókat lők oda a társadalomnak és fölényes gunymosollyal fogadja a fölséges állam hálálkodó szavait. Ha pedig nem sportból teszi, úgy reklámozás címén könyveli el a milliókat. Ha a kereskedő reklámajándékokkal vonja magára a figyelmet, mért ne tegye ő ezt milliókkal?

A másik kategória, melybe a fentemlített Osiris is beletartozik olyanfajta szenvedélyből halmozza rakásra jótevény cselekedeteit, mint a bélyeg-, vagy vasúti jegy gyűjtő a maga szenvedélye tárgyait.

Vallásos örvény és fanatizmus szintén szerepel a kategóriák között. Jó szívből, emberszeretettel senki sem jótevény. Jó szíve csak a szegény embernek van, senki másnak e világon.

Az az érdekes körülmény pedig, hogy minálunk nem adódik elő ilyen maniakus jótevényiség, azon alapul, hogy e szép házában a hatalom és pénz urai a tekintélynek és rangnak is nagybirtokosai. Grófok, bárók és hercegek a mi milliósaink, ezeknek pedig nem kell milliókat áldozni sem reklámra, mert azt egy lengő szakál is megteszi, sem hazafias érzésük dokumentálására, mert azt szavakkal is el tudják hitetni, sem kulturális érzékük fitogtatására, mert azt senki sem hinné el nekik.

Egy azonban bizonyos, hogy szégyelheti magát az olyan állami berendezés, mely módot nyújt egyeseknek olyan vagyonszerzésre, — persze a többiek rovására, hogy a szerencsés fickó tulthessen az államon is azzal, hogy megvalósít olyan dolgokat, amikre ez képtelen.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Képviselőház ülése.

A munkás-balesetbiztosítás.

Kossuth Ferenc beszéde.

Budapest, febr. 7.

Napirend előtt Kossuth Ferenc szóla fel és visszautasította Brediseaneu azon vádjait, mintha a németbogsáni vasutasokat arra presszionálta volna, hogy a kormány jelöltjére szavazzanak. Ez légből kapott állítás. Az ujoncmegajánlási javaslatot fogadták el erre harmadszori olvasásban.

Szatmári Mór a munkásbiztosításról szóló javaslatot ajánlotta szakszerű előadói beszéd kíséretében elfogadásra. E javaslat létrejötte — ugymond — Kossuth Ferencet és hűséges munkatársát Szterényi államtitkárt dicséri.

Kossuth Ferenc feleslegesnek tartja, hogy e részletkéig hatoló szakszerű előadói beszéd után bele fogjon e javaslat tárgyalásába. E javaslat a munkaadókra nagy terhet ró, ezért dicséret illeti őket, hogy azt szó nélkül magukra vállalták. A munkások részéről türelmetlenség nyilvánult, de reméli, hogy őket is kielégíti. A munkás-biztosítás rendszeres kifejtését kívánja. Az agkor és munkanélküliség esetére való biztosítást is megvalósítja.

Ságh Manó beszélt ezután. A szocialdemokrata izgatásról beszél. Wekerle Sándor a Ház legközelebbi munkarendjéről nyilatkozik. A Ház eszerint elhatározta, hogy a holnapi ülésen 14-ig nem tart ülést.

Lipót király balesete.

Brüsszel, febr. 7.

Lipót király kocsija ma délelőtt egy villamos kocsival összeütközött. A király kocsija behatolt a villamos kocsik ablakába. Az ijedségen kívül komolyabb baja Lipót-nak nem esett.

Orosz választások.

Pétervár, febr. 7.

Ma 1424 bizalmi férfit választottak meg. Es pedig: 386 monarchikus pártit, 107 ehez csatlakozottat, 498 haladópartit, 150 kadettet, 49 liberalist, 30 cionista zsidót, 159 párton kívülit, 239 birodalmi és 97 ismeretlen pártállású.

UJDONSÁGOK.

Szalay László főispáni kinevezése.

Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, Szalay László országyűlési képviselőnek Abauj-Torna vármegye és Kassa szab. kir. város főispánjává történt kinevezése. Ő Felsége kabinetirodájából e hó 6-ikán a belügyminisztériumba már leérkezett s a hivatalos lap szombati számában fog közzététetni.

— Olcsó hus. Egy németországi halnagykereskedő cég, névszerint C. Ahlers et Comp. Geestermünde bei Bremenhafen ajánlatot tett a polgármesternek halvételre. A kassai kereskedők nem reflektáltak az ajánlatára, hát a Tanácsnak küldött egy mintaküldeményt. A halak kosárban jég közé csomagolva szállítatnak és teljesen friss állapotban jönnek meg. A Schellfisch (gadóc) ára fontonként 11 Pfennig. A Cabliau (tekehal) 10 Pfennig. A városnak küldött csomagban 7 nagy hal volt s az ára 8 kor. 52 fillér, — fuvar költség 6 kor. 40 fill. Nagyobb rendelésnél persze ez olcsóbb.

— Az iparfejlesztési törvény végrehajtása. A kereskedelemügyi minisztériumban legközelebb szaktanácskozás lesz, amely az iparfejlesztési törvény eltelheléptetésére vonatkozó utasítás tervezetével fog foglalkozni. A tervezet munkálatait már befejezték. Az utasítás két részből fog állani, az egyik az iparnak nyújtandó kedvezményekre vonatkozik, a másik az állami közszállítások ügyét fogja szabályozni.

— Gyorsvonat Debrecen-Kassa között. Mult év nyarán, a debreceni városi közigazgatási bizottság a Debrecen-Kassa közötti vonal nagy forgalmára való tekintettel elhatározta, hogy gyorsvonat beállítását kéri a kereskedelemügyi minisztériótól. Az erre vonatkozó felterjesztés még az októberi menetrend megállapítása előtt ment fel a miniszterhez, de már nem intézkedhetek, mert ez az újítás nagyobb előmunkálattal vesz igénybe. Most újból szóvá tették az ügyet Debrecenben s a megsürgésre felszólították a polgármestert. Üdvös volna, ha a nagy magyar érdeklélő a kassai városi tanács is felterjesztést intézne a kereskedelemügyi kormányhoz.

Husz év óta a föld alatt. Erdekes felfedezésre bukkantak a nyíregyházai határban levő egyik szántóföldön. Egy domb alatti szakadékban egy kis szalmakunyhó áll, melyet alig lehet észrevenni az elhagyott helyen. A kunyhó alatt mintegy 3 méter széles és 4 méter hosszú földes szoba van elrejtve, amelyben egy jól elfedett kemence nagyságu lyukból lehet bejutni a kunyhóba. A szoba ketté van választva s berendezése: egy ágy, szekrény, asztal és egy szék. A föld alatti szoba lakója egy körülbelül negyvenéves asszony. Egy valóságos Ubrik Borbála, hosszú, szőkés haju, halvány, beesett szemekkel. Husz év óta lakik már a föld alatt, elzárva a világtól e különös remete. Élelmiszert egy asszony és három nyíregyházai legény visznek neki éjnek idején. Más emberekkel nem is érintkezik. A napokban egy csendőr és egy ujságíró leszállt a kunyhóba. Mikor a nem várt látogatókat az asszony meglátta, riadtan menekült a sarokba és sirt. Az ujságíró fag-

gatta, de nem válaszolt neki, csak folytonosan zokogott. A vidéken az asszony nevét nem tudják. Azt hiszik, hogy valami nagy bánat üzte a remete életbe.

— **A Kor** most megjelent 3-ik száma fényesen bizonyítja ez új folyóirat életre valóságát, mely a kitűzött célt, a realis tudományok népszerűsítését szépen szolgálja. Az ötletes szépirodalmi cikkek és szépen illusztrált tudományos dolgozatok közül kiemeljük a következőket: Pompéry Elemér: New-York, Szabó Zoltán dr.: Művészi formák a penészek világában, Sávoly Ferenc dr.: A sárkány a tudományok szolgálatában, Kompolthy Jób tengerészkapitány kínai levele, Kertész K. Róbert: Epizód, Szatán: Csóki, Farkas Imre: Dal. Kívátnak még a Gaál Mózes vezette Diákrovat és az érdekes apróságok is. A Kor a legelőkelőbb kiállítású családi folyóiratunk. Emellett olcsó, negyedévre 4 korona, egyes száma 70 fillér. Előfizetést elfogad a kiadóhivatal, Budapest VI, Eötvös-utca 42.

— **A diagnózis.** Egy híres orvos és egyetemi tanár rendelőszobájában karosszékben ül a beteg, körülte az asszisztensek és a tanár hallgatói. Az orvos megvizsgálja a beteget és megkerdi tőle, mi a foglalkozása. **Zenész vagyok — volt a felelet.**

— **Látják, uraim, — kezdí magyarázatát az orvosnár — itt megint egy sajátos zenészbetegséggel van dolgunk. Az örökös fuvás kifárasztja a géget és teljesen kiszáritja azt. Ennek aztán ilyen következményei vannak. Milyen hangszeren játszik? Hegedűn.**

— **Rákóczi-torony Miskolcon.** Miskolci levelezőnk jelenti, hogy ott a társadalom körében mozgalom indult meg Rákóczi Ferenc emlékének megörökítésére, mely célból a város feletti Ávas-hegyen vasból egy Rákóczi-tornyot akarnak emelni. Ennek érdekében Miskolcon pénteken Szentpáli Istvan dr. polgármester elnöklésével városi bál volt, mely a célra szépen jövedelmezett és fényesen sikerült is.

A vasutasok köréből. A vasutasok rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek az e hónap 8-ára tervezett ankét tárgyalása elé, mely a régóta sürgetett fizetésrendezés kérdését fogja tárgyalni. A vasutasok mind tiltakoznak az ellen, hogy az ankét a szövetség képviselje. Nem biznak a szövetségben és egyértelmű az a kívánság, hogy a kereskedelmi kormány az egyes kategóriák szabadon választott képviselőit hallgassa meg, mert csak így módon remélhető, hogy a vasutasok ügyét megnyugtató módon elintézzék. Egy felszólalás azt kívánja az ankét figyelmébe ajánlani, hogy a szolgálati idő szerinti beosztást alkalmazzák visszamenőleg 5—10—15 évre, mert főleg az 5—6 év óta vajdó rendezési óra alatt nagyon sok sérelem történt, különösen a VI. rangfokozatu hivatalnokok közt. Sok panaszra ad okot az egyenruha ügye is, melyet szintén már évek óta panasznak, mert lehetetlenség, hogy a kis fizetésű vasutas háromféle — polgári, vasutas és katonai — ruhákról is gondoskodják.

— **Vallásos estély.** A kassai ágost. hitv. ev. l. egyház iskolájának emeleti nagy termében 1907. február hó 8-án (pénteken) d. u. 5 órakor tartandó vallásos estélyre tárgysorozat: 1. Közének. Kis énekeskönyv 17. sz. 2. Esményképek a női diakonia köréből. Felolvasás. Tartja Mohr Béla lelkész. 3. Weiss Laurenz. Egyházi dal. Eneklí Feleyné Laszgalner Róza urnő. Harmóniumon és hegedűn kísérik Bencur Gizi és Breuer Evike urhölgyek. 4. „Melyiket?” Váradi Antaltól. Szavalja Raisz Alice urhölgy. 5. Gold mark: Air. Előadják hegedűn és harmoniumon Breuer Evike és Koncz Erzsébet urhölgyek. 6. „Keresem az Istent!”

Ábrányi Emittől. Szavalja Mayer Sándor ur. 7. Közének. Kis énekeskönyv, 38. sz.

— **Lesz már tüzelőfa.** Mint tegnapi lapunkban megirtuk, Eder Ödön polgármester táviratilag kért Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztertől sürgős intézkedést a háromi és kisladnai állomásokon fekvő tűzifa Kassára szállítása iránt. Ma már Ráth Péter kassa-oderbergi vasuti vezérigazgató értesítette a polgármestert, hogy az üzletvezetőséget utasította a rakományok azonnali szállítására. A napokban tehát már tetemes mennyiségű fa fog a közönség rendelkezésére állani.

— **Gyermekvédelem.** Cservenyák Istvánné részeges napszamos asszony 14 napos csecsemőjével a karján teljesen lerészegedett állapotban mulatott egy külvárosi korcsmában. A rendőrség az anyát és a gyermeket a gyermekmenhelybe szállította egyelőre.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Csütörtökön, február hó 7-én, másodsor: A férfi multja. Színmű 4 felvonásban.

Pénteken, febr. 8-én, Petrás Sári urnő, a Népszínház művésznőjének vendégfelleléttel: A madarász. Operette 3 felvonásban.

Szombaton, febr. 9-én, Petrás Sári urnő, vendégfelleléttel, itt először: A papa lánya. Énekes vígjáték 3 felvonásban.

Vasárnap, febr. 10-én, két előadás, délután 3 órakor leszállított helyárrakkal: A helyreasszony. Énekes színmű 3 felvonásban.

Este, Petrás Sári urnő vendégfelleléttel: A mádi zsidó. Énekes bohózat 3 felvonásban.

A férfi multja.

Színmű 4 felvonásban, írta Pinero W. Artur.

(A kassai Nemzeti Színház tegnapi bemutatója.)

Voltaképen csak egy férfi multjáról beszél az a darab és a meséje annyira sajátos, hogy általánosítani nem is lehet. Az egész cselekmény annyiból áll, hogy egy előbb vig életű férfi megnősül és mézesheteli boldogsága közepette megjelenik szerelmi kalandjainak egy áldozata, egy elcsábított leány. Ez a közbejött és a turbékolást megzavaró leányzó, természetesen megbillenti a fiatal pár boldogságát, amit a férfi annyira szívére vesz, hogy mérget iszik s a mindent megbocsájtó felesége csak kihűlt testét borithatja el csókjaival.

Ez a történet megjárna regénynek vagy elbeszélésnek, ahol az írónak csupán a mese-szövegre kell ügyet vetnie és főképen a jellemeket kell kidolgoznia. Ott sokkal jobban érvényesülne az a sok véletlen körülmény is, amelyek összetalálkozása teszi e színmű mozgalmasságát. A regényíró a véletleneket alkalmasabban szöheti bele a mesébe, mert módja van rá, hogy valószínűtse azokat.

A drámában azonban az eseményeknek szinte szemmelátható szükségszerűsége kell egymásra következniök. A cselekmény gyorsan gördül előre, a magyarázásra nincs sok idő, azért olyan körülményeket kell az írónak beállítani, melyeket a nézők minden aggodalom nélkül elfogadhatnak. Az ilyen sok véletlen azonban bizalmatlanná teszi a nézőt és a cselekmény nem bírja magát ragadni a bizalmatlankodó embert. Hatása tehát egyáltalán nincsen e színműnek, tanulsága mely általános értékű lenne, pedig épen nincsen. Amily nagy szerepe van a véletlennek a külső körülmények összetalálkozásában, annyira ötletszerű és indokolatlan a személyek sok cselekedete. A

férj öngyilkosságának okai ép oly ismeretlenek, mint a nő megbocsájtásának indokai.

Summa summarum: se nem érdekes, se nem tanulságos, tehát nem is jó ez a színmű.

Az előadás mintaszerű volt, a szereplők mind természetes modorban, szépen játszottak. Sokat vont le játéuk külső sikeréből a jelenetek hatástalansága és a darab ama hibája, hogy a lelkiállapotok fejlődését nem áll módjukban szemléltetni, mert a fordulatok mind úgy vannak megcsinálva, hogy a szereplő a közönséghez félre szólván árulja el, hogy mit fog tenni, azután más hangba csapva át cselekszik, ugyszintén az összevissza jövés-menés is leront sokat a játék hatásából.

Takács Mariska az esthosszatt tartó siránkozást derekasan állotta. Étsy Emilia rózsás kedvvel játszotta a fiatal asszonykát és igen szépen a drámai jeleneteket. Révi Vilma ügyesen adta szerepét. Ráczy dr. és Szeghő igen szép, nyugodt s az indulatokat élethűen ábrázoló játékot produkáltak. Doktor János és Czobor játéka is értékes volt. (—r.)

Petrás Sári a kassai színpadon.

A mai Cabaret-estén bemutatkozó Petrás Sári, a Népszínház művésznője három estén át vendégszerepel a kassai nemzeti színházban. Holnap, péntek este lép fel először a *Madarász* operettben. Kitűnő szerepét Postás Milkát játsza, melyről csak nemrég hízog hangon nyilatkozott a fővárosi kritika. Szombaton Petrás Sárral a címszerepben adják a *Papa lánya* című énekes vígjáték premierét. A kitűnő művésznő ez alkalommal egy magyarhonba visszatért amerikai miszt. játszik, aki huszárezredes nagybácsijánál galáns kalandokon megy keresztül. A második felvonásban mint huszárhadnagy lép a színpadra. Harmadik estén a *Mádi zsidó* énekes vígjátékban Esztikét játsza. Ezt a pompás szerepet is ő kreálta a Népszínházban. Petrás Sári vendégfelleléptei iránt nagy az érdeklődés. A művésznő fellépése rendes helyárrak mellett, bérletben történik. Előjegyzéseket a pénztár elfogad.

Primadonna verseny.

Megindult a szavazás.

A Napló felhívására szerkesztőségünkhez a mai napig beérkezett:

1821 szavazat. Ebből kapott:

Váradi Margit 1103

Kálai Lujza 718

szavazatot.

Szavazó-lap.

I. kérdés: Ki tetszik a Vig özvegy szerepében? Kálai vagy Váradi.

Felelet: _____

II. Ki énekel szebben, ki játszik jobban? Kálai vagy Váradi.

Felelet: _____

A Kakas-utca 9-ik számu

Ház eladó.

Felvilágosítást ad CSENGERI DEZSŐ ügyv. Szepsi-ut 4.

KÖZGAZDASÁG.

A Kassai Takarékpénztár 1906. évi mérleg-, valamint nyereség- és veszteség-számlája, továbbá felügyelő-bizottságának az 1907. évi február hó 17-ére egybehívott közgyűléshez intézett jelentése.

A) Főintézet.

Mérlegszámla. Vagy on. Pénztári készlet K 154663'67. Váltók 8633475'23. Jelzálogkölcsonők K 1963014'23. Törl. jelzálogkölcsonők K 1060050'92. Előleg értékpapírokra K 34252'—. Folyószámla követelések K 6268082'36. Ingatlanok K 1038574'09. Leltár 10% leírás után K 10401'39. Átmeneti mérlegtételek K 51835'66. Váltóüzlet K 1060274'45. Összesen K 20274624'—.

Teher. Részvénnyőke K 960000'—. Tartalékalap K 230000'—. Ingatlan értékcsökkenési alap K 100000'—. Betétek K 14921860'64. Folyószámla tartozások K 1767441'98. Fel nem vett osztalék K 1758'—. Viszontleszámitolás K 2164909'45. Nyereségáthozat a mult évről K 6967'61. Nyereség K 121686'32. Összesen K 20274624'—.

Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik. Kamatok: betétek után K 520760'02. Folyószámlák után K 23880'21. Viszontleszámitolás után K 229296'80. Fizetések tisztviselőknél K 36684'92. Tisztviselők lakbéré K 8325'—. Üzleti költség K 28683'72. Ingatlan tatarozási költség K 20216'31. Veszteségek K 49932'07. Adó K 48828'95. Betéti kamatadó K 54463'46. Drágasági pótlék tisztviselőknél K 13600'—. Leírás a leltárszámlából K 1155'70. Nyugdíjpótlék K 2338'77. Jótékony adományok K 2346'58. Nyereség K 128653'93. — Összesen K 1169166'44.

Követel. Kamatok: leszámitolt váltók után K 533796'40. Jelzálogkölcsonők után K 114663'50. Törl. jelz. kölcsonők után K 51534'90. Értékp. adott előlegek után K 1574'09. Folyószámlák után K 355429'25. Ingatlanok jövedelme K 56014'76. Jutalékok K 7279'01. Váltóüzlet jövedelme K 41906'92. Mult évi nyereségáthozat K 6964'61. Összesen K 1169166'44.

Kassa, 1906. december 31.

Slachta Kálmán s. k.
vezérigazgató.

Az igazgatóság:

Aranjossy László s. k. elnök.

Fiedler Károly s. k.

Deil Jenő s. k. Maurer Adolf s. k.
ifj. Novelly Sándor s. k.

Megvizsgálván, a fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtak.

A felügyelő-bizottság:

Benczúr Géza s. k. elnök.

Éder Ödön s. k. Legány Andor s. k.
Quirsfeld János s. k. Dr. Steer Miklós s. k.

B) Váltóüzlet.

Mérleg-számla. Vagy on. Pénztári készlet K 15670'22. Értékpapirkészlet K 950682'95. Osztálysorsjegyek K 9419'19. Érczpenz 2393'18. Leltár 10% leírás után K 15589'86. Magy. kir. postatakarékpénztár K 264'13. Átmeneti mérlegtételek K 9206'04. Érczváltók K 4040'45. Többek számlája K 47124'56. Főügynökségek K 5883'87. Összesen K 1060274'45.

Kiado: Muranyi József.

Teher. Kassai Takarékpénztár K 1018367'53. Jövedelem K 41906'92. Összesen K 1060274'45.

Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik. Tiszti fizetések K 6665'—. Nyugdíjpótlék K 558'64. Üzleti helyiség bére K 1400'—. Tiszti lakpénz K 1525'—. Költség K 2387'39. Leírás a leltárszámlából K 1732'20. Jövedelem K 41906'92. Összesen K 56175'15.

Követel. Kamatok: folyó-számlák után K 4147'47. Értékpapírok után K 34142'36. Érczváltók után K 638'07. Jutalékok és safebérlet K 4882'21. Főügynökségek jövedelme K 4409'73. Nyereség: Agiókülönbözet külföldi számláknál K 601'57. Érczpenzekenél K 638'78. Érczváltóknál 369'13. Leszámitolt értékeknek K 483'20. Értékpapíroknál K 862'63. Syndikátusi részesedésnél K 5000'—. Összesen K 56175'15.

Kassa, 1906. december 31.

Slachta Kálmán s. k. vezérigazgató.

Schürger József s. k. Porai Miklós s. k.
v. ü. főnök. pénztárnok.

Felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 195. §-a és alapszabályaink rendelkezésének megfelelőleg a lefolyt 62. üzleti évre vonatkozó jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

A lefolyt üzleti évben intézetünk vagyongazdálkodását, valamint a könyvvezetést megvizsgálván, konstatáltuk, hogy az ügyvezetés, a törvény és az alapszabályokban előírt követelményeknek megfelelt.

Jelentjük továbbá, hogy a leltározást az intézet által kezelt összes értékekre nézve behatóan teljesítettük és meggyőződést szerztünk azoknak rendben voltáról.

Az igazgatóság által beterjesztett mérleg-számla, valamint a nyereség- és veszteség-számla egyes tételeit a megfelelő fő- és segédkönyvekkel behatóan összehasonlítottuk és jelentjük, hogy a zárszámadásoknak ugye egyes tételei, mint azoknak összeállítása is helyes, miért is a t. Közgyűlésnek azokat elfogadásra, illetve helybenhagyásra ajánljuk.

Az igazgatóságnak a rendelkezésre álló nyereség felosztására vonatkozó indítványához mi is hozzájárulunk, nevezetesen, hogy a mérlegben kitüntetett és elővezetett nyereségáthozat, mely összesen 128653 K 93 f., kivevő összegből fordítottassék: a) az alapszabályok 62., illetve 66. §§-ai alapján az igazgatóság díjazására 12168 K 63 f., b) az alapszabályok 64. §-ának megfelelőleg a felügyelő-bizottság díjazására 3000 K, c) az alapszabályok 66. §-ának megfelelőleg a nyereség $\frac{1}{6}$ -a a tartalékalap javára 20281 K 05 f., d) az ingatlan értékcsökkenési alap növelésére 5000 K, e) osztalékokra és pedig a 2400 db 7. sz. szelvénynek f. é. február 18-ától kezdődőleg 35 koronával való beváltására 84000 K, míg a fennmaradó 4204 K 25 f. új számlára vezetessék elő.

Végül kérjük a t. Közgyűlést, hogy a lefolyt 1906. üzleti évre ugye az igazgatóságnak, valamint nekünk is a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék.

Kassa, 1907. évi január hó 30.

Tisztelettel

a Kassai Takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Benczúr Géza s. k. elnök,

Éder Ödön s. k. Legány Andor s. k.
Quirsfeld János s. k. Dr. Steer Miklós s. k.

A KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy az eddigi $3\frac{1}{2}$ százalékkal mellet elhelyezett betétek kamatúját f. hó 1-től

4 százalékra emeltük

és az új betéteket is 4 százalékkal kamatoztatjuk; a betéti-kamatadót az intézet viseli.

Kassa, 1906. november 2.

Az igazgatóság.

**Azonnali használatra
vagy május 1-ére 4 szobás
modern lakást
keresek, lehetőleg forgalmas helyen (őrszint)**

írásbeli ajánlatok esetleg a helyszínrájzzal együtt „Ganzgyár” jelige alatt a lap kiadóhivatalába címzendők.

KERESEK

3 szobás lakást

a hozzá tartozó mellékhelyiséggel, ha lehet teljesen külön álló ház kerttel együtt, esetleg villanyvilágítással. A területi honvédpárancsnoksághoz közel levő házak előnyben részesülnek.

Czim a kiadóhivatalban.

„Magyar kincs” burgonya

válogatott faj házhoz szállítva

eladó

a Mészáros-u. 47. sz. ház tulajdonosánál.

Legkevesebb: 25 kilónként. Ugyanott egy városi szánska és 1 munkás szánska olcsón eladó.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA